

**ZINTEGROWANY
SYSTEM
KWALIFIKACJI**

Instytut Badań Edukacyjnych

Wojciech Gola

w.gola@ibe.edu.pl

20.09.2022 r.

Uczenie się przez doświadczenie

w narracjach uczestników badania „Ścieżki edukacyjne uczących się dorosłych w Polsce”

82 wywiady
narracyjne

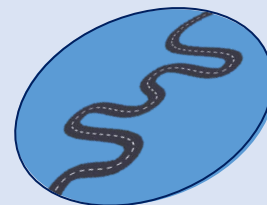

Intencjonalna
aktywność
edukacyjna

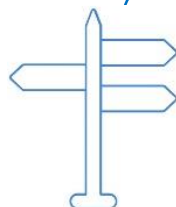

Uczący się
dorośli po
edukacji
wstępnej

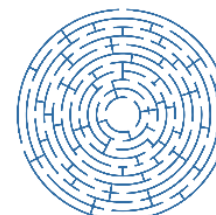
ŚCIEŻKI EDUKACYJNE UCZĄCYCH SIĘ DOROSŁYCH W POLSCE

Procesy
kształtowania
projektów
edukacyjnych

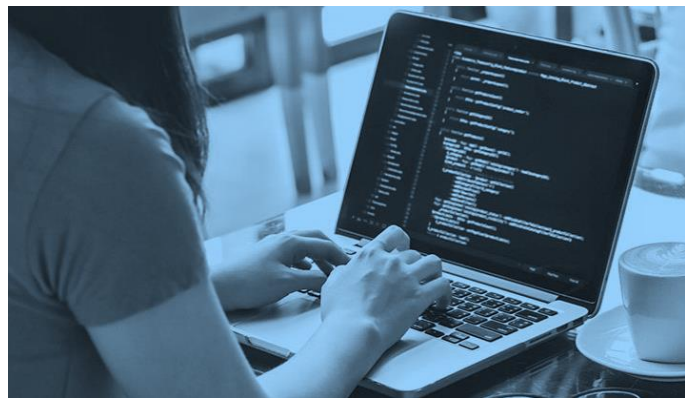

Znaczenie
uczenia się

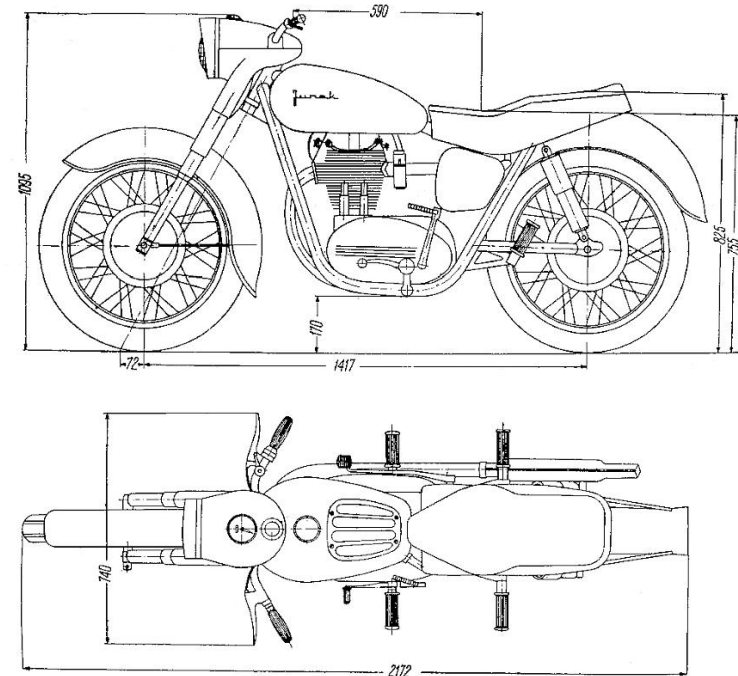
Uwarunkowania
uczestnictwa w LLL

Różne oblicza uczenia się przez doświadczenie

Historia pana Roberta (46 lat, wykształcenie podstawowe)

„Praktyka jest lepszym nauczycielem jak teoria.”

Historia pana Daniela (30 lat, wykształcenie wyższe)

„...to było ważne dla mnie, żeby zrozumieć kontekst sytuacji”

Identyfikowane korzyści i zalety uczenia się przez doświadczenie

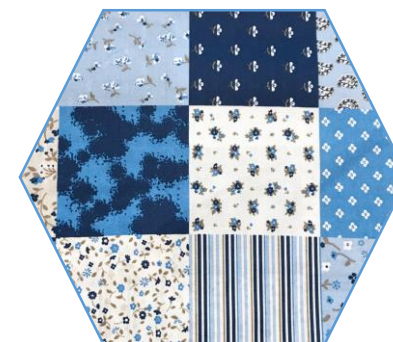
- ✓ Możliwość poznania kontekstu, konfrontowania teorii z praktyką/realiami, użyteczność zdobytych umiejętności
- ✓ Doświadczenie jako mechanizm urealniania, utrwalania i poszerzania zdobytych kompetencji
- ✓ Uczenie się przez doświadczenie może być podejmowane na różnych etapach ścieżki kariery

- ✓ Możliwość odpowiadania na napotymane wyzwania i rozwiązywania problemów
- ✓ Wzmacniające doświadczenie – widoczny efekt, poczucie sprawczości
- ✓ Poczucie osobistego zaangażowania i aktywności (vs. „nuda” stylu podawczego)

Czasami, jak sobie myślę, to jednak o takim rodzaju onnipotencji, że ja tak, jak do tej pory mam takie wrażenie, czego ja się nie nauczę? Czego ja się nie nauczę? [...] pamiętam, że po prostu mój kolega, dał mi taki króciusieńki, wydrukowany podręczniczek tego HTML-u i ja siedziałam przez trzy dni, prawie płakałam ze złości, że ja się tego muszę uczyć, ale ja po prostu nauczyłam się w ciągu trzech dni tego HTML-u i ja przez szereg lat, po prostu na tym prymitywnym języku, sama uzupełniałam i opracowywałam i aktualizowałam naszą stronę. Więc, ja do tej pory mam takie wrażenie, że nie ma takiej rzeczy, której ja się nie nauczę. (ID_4_4)

- ✓ Uczenie się przez doświadczenie jako proces akumulowania umiejętności i kształtowania indywidualnych ścieżek rozwoju
- ✓ Wpisuje się w obserwowane trendy dotyczące uczenia się dorosłych – uczenie się „patchworkowe”, uczenie się *on demand*, uczenie się celowane
- ✓ Mniejsze koszty finansowe

Wyzwania

- ✓ Uczenie się przez doświadczenie wymaga czasem więcej czasu i osobistego zaangażowania uczącego się
- ✓ Koszty prób i błędów związanych z uczeniem się przez doświadczenie – odpowiedzialność i bezpieczeństwo
- ✓ Potrzebne podstawy lub wsparcie
- ✓ Ryzyko zawężania perspektywy, zdobywania niepełnych, wycinkowych umiejętności

Co sprzyja uczeniu się przez doświadczenie

- ✓ Dyspozycje, umiejętności i kompetencje uczącego się
- ✓ Wsparcie i towarzyszenie w procesie uczenia się
- ✓ Czas i warunki – kształtowanie środowiska uczenia się
- ✓ Powiązanie z innymi formami i etapami procesu edukacyjnego (w tym: zapewnienie podstaw teoretycznych/metodycznych, informacja zwrotna, krytyczna refleksja, generalizacje i poszerzanie perspektywy, weryfikowanie i potwierdzanie umiejętności)
- ✓ Formalne i nieformalne uznanie dla umiejętności zdobywanych przez doświadczenie
- ✓ Świadomość odpowiedzialności i ograniczeń uczenia się przez doświadczenie
- ✓ Narzędzia i technologia

Społeczny wymiar uczenia się przez doświadczenie

- ✓ Uczenie się od innych – mentoring, job-shadowing, obserwacja i „podpatrywanie”, wizyty studyjne
- ✓ Uczenie się z innymi – zespoły projektowe, poziomy transfer wiedzy i doświadczeń, uczenie się w działaniu
- ✓ Zapośredniczone uczenie się od innych i z innymi – mentor/mistrz na odległość, „zdalna” obserwacja, sieciowe społeczności w przestrzeni internetu

Środowisko pracy jako przestrzeń uczenia się

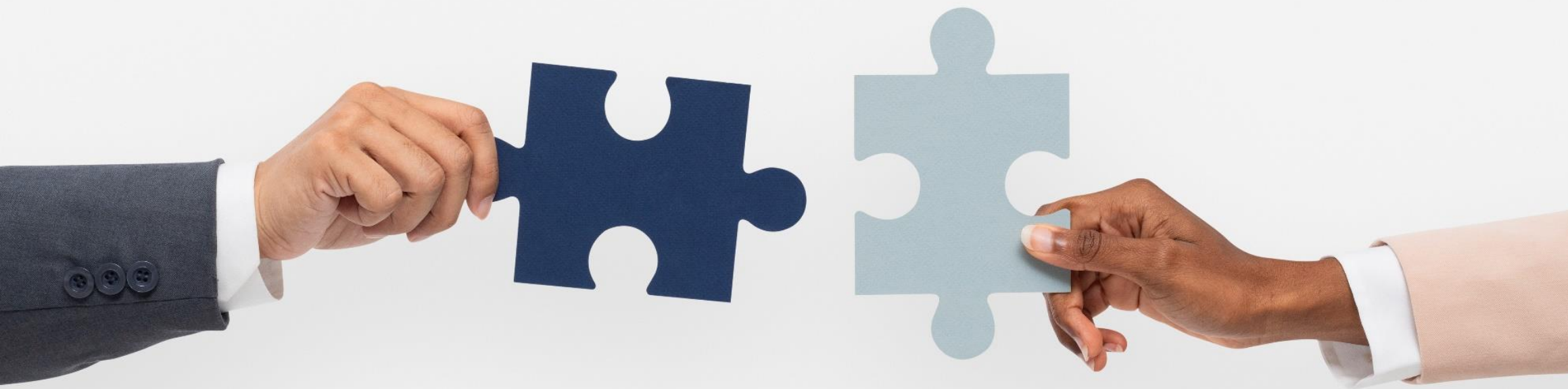
- ✓ Kadra zarządzająca
- ✓ Klimat uczenia się
- ✓ Organizacja pracy
- ✓ Procedury
- ✓ Pracownik
- ✓ Zarządzanie rozwojem
- ✓ Oferta edukacyjna
- ✓ Otoczenie organizacji

Technologia a uczenie się przez doświadczenie

- ✓ Dostęp do narzędzi, treści, ekspertów
- ✓ Multimedialność uczenia się
- ✓ Sieciowe relacje – uczenie się wspólne, feedback
- ✓ Natychmiastowość, dostępność bez względu na miejsce i czas
- ✓ Śledzenie postępów, kształtowanie zindywidualizowanych ścieżek rozwoju.

Potrzeba współpracy i zintegrowanych działań

IBE

INSTYTUT
BADAŃ
EDUKACYJNYCH

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Wsparcie rozwoju ZSK w szczególności na poziomie regionalnym
poprzez wdrażanie rozwiązań i inicjatyw skierowanych do użytkowników
końcowych systemu – ZSK 4*

Instytut Badań Edukacyjnych
ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa
tel.: (22) 241 71 00, e-mail: zsk@ibe.edu.pl